

चिंगाड गाउँपालिका

आर्थिक ऐन, २०७९

प्रस्तावना : चिंगाड गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को अर्थ सम्बन्धि प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथाशुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिकव्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२८ को उपधारा (२) बमोजिमबाह्रौँगाउँसभाले यो ऐनबनाएको छ ।

१. संक्षिप्तनाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नामआर्थिक ऐन, २०७९ रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७९ सालश्रावण १ गतेदेखि गाउँपालिका क्षेत्रमालागुहनेछ ।

२. सम्पति कर : गाउँपालिकाका क्षेत्रभित्र अनुसूची (१) बमोजिमएकिकृत सम्पति कर, घरजग्गा कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत) : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रकाजग्गामात्यस्तो जग्गाको उपभोगकाआधारमा अनुसूची (२) बमोजिमभूमि कर (मालपोत) लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । (एकिकृत सम्पति कर लगाएको अवस्थामाभूमि कर नलाग्ने)

४. घरजग्गाबहाल कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रकुनै व्यक्तिवा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गावापोखरी पुरै वाआंशिकतवरले बहालमादिएकोमात्यस्तो बहाल रकममा अनुसूची (३) बमोजिमघरजग्गाबहाल कर लगाइने र असुलगरिनेछ ।

५. व्यवशाय कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रव्यापार, व्यवशाय, वा सेवामापुँजीगतलगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूची (४) बमोजिमव्यवशाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

६. जडिबुटि, कबाडि र जीवजन्तु कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रकुनै व्यक्तिवा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटि, वनकस, कवाडी माल, र प्रचलितकानुनले निषेध गरिएको जीवजन्तु बाहेककाअन्य मृत वामारिएकाजीवजन्तुको हाड, सिङ,प्वाँख, छाला जस्ता बस्तुको व्यवशायिक कारोवार गरेवापत अनुसूची (५) बमोजिमको कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

७. सवारी साधन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्रदर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूची (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइनेछ । उक्त कर सम्बन्धितप्रदेशले असुल उपर गरि अन्तर सरकारी वित्तव्यवस्थाप ऐन, २०७४ बमोजिम स्थानीयतहको विभाज्य कोष मार्फत गाउँपालिकाको संचित कोषमा बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

८. विज्ञापन कर : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने विज्ञापनमा अनुसुची (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्तव्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरि प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गर्नुपर्नेछ ।

९. मनोरञ्जन कर : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हुने मनोरञ्जन व्यवसाय सेवामा अनुसुची (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असुल उपर गरिनेछ । यसरी कर संकलन गर्दा अन्तर सरकारी वित्तव्यवस्थापन ऐन, २०७४ बमोजिम सम्बन्धित प्रदेशले निर्धारण गरेको विज्ञापन कर समेत संकलन गरि प्रदेश विभाज्य कोषमा राजश्व बाँडफाँड गरिनेछ ।

१०. बहाल विटौरी शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आफुले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका हाटबजार, पसलवा सरकारी जग्गामा अनुसुची (९) मा उल्लेख भए अनुसार बहाल विटौरी शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

११. पार्किंग शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किंग सुविधा उपलब्ध गराए वापत अनुसुची (१०) बमोजिम पार्किंग शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१२. ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जीजम्पिङ्ग, जिपप्लायर र र्याहफ्टिङ्ग शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ट्रेकिङ्ग, कोयोकिड, क्यानोइङ्ग, बन्जीजम्पिङ्ग, जिपप्लायर र र्याहफ्टिङ्ग सेवा वा व्यवसाय संचालन गरे वापत अनुसुची (११) बमोजिमको शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१३. सेवा शुल्क, दस्तुर : गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसुची १२ मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसुचीमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन प्रवेश शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्र भित्र निर्माण गरेका उद्यान, पार्क, चिडियाखाना, ऐतिहासिक तथा पुरातात्विक सम्पदा, संग्रहालय जस्ता सम्पदा उपयोग गरे वापत पर्यटकहरूबाट अनुसुची १३ मा उल्लिखित दरमा पर्यटन प्रवेश शुल्क लगाइने र असुल उपर गरिनेछ ।

१५. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्तिलाई संस्थाहरूलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइने छैन ।

१६. कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धिकार्यविधि : यो विधेयकमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धिकार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची २
आ व २०७६।०८० का राजस्वका दर र दायराहरू ।

(क) पृष्ठभूमि

सुर्खेत जिल्लामा रहेका नौ वटा स्थानीय तह मध्ये सबै भन्दा सानो एवं उच्च पहाडी क्षेत्रमा पर्ने र कृषि, पशु तथा पर्यटनको उच्च संभावना भएको गाउँपालिका नै हाम्रो चिङ्गाड गाउँपालिका हो । गाउँपालिकाका नागरिकका आधारभूत आवश्यकता परिपूर्ति गर्न आवश्यक पर्ने आन्तरिक एवम् भरपर्दो श्रोतको रूपमा राजस्व रहेको हुन्छ । नेपालको संविधानमा उल्लेख भएका मौलिक हक, राज्यका निर्देशक सिद्धान्त र नीतिको कार्यान्वयन गर्न एवम् सवृद्ध चिङ्गाड, सुखी चिङ्गाडबासी को नारालाई ब्यवहारमा रूपान्तरण गर्ने कार्यमा सहयोग पुऱ्याउनका लागि संविधानले परिकल्पना गरेको राजस्व नीति, राजस्वका विश्वब्यापी मान्यता एवम् हाम्रो स्थानीय अवस्था समेतलाई आधार लिई स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, स्थानीय तहको बार्षिक योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७४ (परिमार्जित) को दफा ५.२ को १ र २ बमोजिम तोकिएको समिति र समितिका काम,कर्तव्य र अधिकार क्षेत्र अनुसार राजस्वको विश्लेषण गरी राजस्व नीति र करका आधारहरू तय गरी यो प्रतिवेदन तयार गरिएको छ ।

(ख) राजस्वको मौजूदा अवस्थाको विश्लेषण

चालु [आ.व.२०७८।०७८](#) जेष्ठ मसान्त सम्मको अवस्था हेर्दा पालिकाको आन्तरिक राजस्व खातामा संकलित कर १३०५००९ देखिएको छ । पालिकाले हाल सेवाशुल्क ,मालपोत असूली, घरबहाल कर, सवारी साधन कर, वन रोयल्टी,दहत्तर बहत्तर वापत लगायतका कर मात्र असूलीमा रहेका छन भने श्रोत अनुमान एवं बजेट सिमा निर्धारण समितिबाट पारीत राजश्व अनुमान समेतलाई आधार मानी एकीकृत सम्पतीकर लगाईएकोमा उक्त कर पालिका स्तरमा मालपोत करका रूपमा उठाईएको छ र उक्त कर निरासा जनक रहेको छ । यस अवस्थामा आन्तरिक उत्पादन र आयमा आधारित करको वृद्धि गर्दै जानु पर्ने देखिन्छ भने करप्रशासन र करदाता दुवै पक्षमा ब्यवसायिकता, ईमान्दारिता,पारदर्शिता, स्वच्छता र सदाचारिता कायम गर्न आवश्यक छ ।

(ग) राजश्व नीतिहरू

गत आ.व. र चालु आ.व.समेतको राजश्वको असूली एवं अनुमान समेतलाई मध्यनजर गरि आगामी आ.व.२०७६।०८० का लागि राजश्वका निम्न नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- १.आ.व.२०७८।०७६ मा लगाईएको एकीकृत सम्पत्तीकरलाई परिमार्जन सहित निरन्तरता दिइनेछ ।
- २.करका दरमा बृद्धि गर्ने तर्फभन्दा करका दायरा फराकिलो बनाउने तर्फ विशेष जोड दिइनेछ ।
- ३.गाउँपालिका भित्रका सबै किसिमका ब्यवशायहरुलाई करको दायरामा ल्याउदै ब्यवसाय करलाई राजस्वको मुख्य स्रोत अन्तर्गत ल्याइनेछ ।
४. कर सचेतना कार्यक्रम माफत सबै नागरिकमा कर तिर्ने बानीको विकास गरिनेछ ।
५. कर संकलन तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई सूचना प्रविधिमा आधारित गराइनेछ ।
६. राजस्व असूलीमा बढावा दिनका लागि सचेतनात्मक, प्रवर्द्धनात्मक एवम् दण्डात्मक नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

७. स्थानीय उत्पादनमा आधारित (कृषिजन्य, पशुजन्य र रोजगार सिर्जनामा योगदान दिने) पेशा, ब्यवशायहरुलाई प्रवर्द्धन गर्न विशेष छुट दिइनेछ ।

८.कर प्रशासन लाइ जवाफ देहि बनाउदै वडा कार्यालय बिषयगत शाखा तथा अन्य क्षेत्र बाट उठाइने राजस्व लाइ स्वच्छ, पारदर्शि तथा उत्पादन मुखि बनाइनेछ ।

९. वडा मा उठेको राजस्वलाई ब्यक्ति स्वयंले चलाएको तथा अन्य ठाउमा लगानि गरेको पाइएमा कानून बमोजिम कारवाहि गरिने छ ।

(घ) करका आधारहरु

नेपालको संविधानले दिएको अधिकार, राजस्व सम्बन्धि अधिकार, कार्य विस्तृतीकरण प्रतिवेदन र स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा उल्लेख भए अनुसार करका आधारहरु तपसिल बमोजिम रहेका छन् :

- ✓ सम्पत्ति कर
- ✓ घरवहाल कर
- ✓ ब्यवसाय कर
- ✓ भूमि कर(मालपोत)
- ✓ जडिबुटि, कवाडी, र जीवजन्तु कर
- ✓ विज्ञापन कर
- ✓ बहाल बिटौरी शुल्क
- ✓ पार्किङ शुल्क
- ✓ घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क
- ✓ सवारी साधन कर
- ✓ सेवा शुल्क दस्तुर
- ✓ पर्यटन शुल्क
- ✓ फोहोरमैला ब्यवस्थापन शुल्क

(ड) आगामी आ.व.को लागि प्रस्तावित कर तथा गैर कर राजस्व दर
अनुसूचि-१

आ.व.०७८/०७९ को लागि प्रस्तावित करको विवरण र करका दरहरु

सि.नं.	आ.व २०७८/०७९ मा लागु हुने एकिकृत सम्पत्ति करको दर	चालु आ.व. ७८/०७९ को दर	आ.व. २०७९/०८० को प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कैफियत
१.	१ देखि १ लाख सम्मको	५०	५०	गत आ.व.कै	
२.	१ लाख १ देखि २ लाख सम्मको	१००	१००		
३.	२ लाख १ देखि ३ लाख सम्मको	१५०	१५०		
४.	३ लाख १ देखि ४लाख सम्मको	२००	२००		
५.	४ लाख १ देखि ५ लाख सम्म	२५०	२५०		
६.	५ लाख १ देखि ७लाख सम्म	३००	३००		
७.	७लाख १ देखि ८ लाख ५० हजार सम्म	३५०	३५०		
८.	८ लाख ५० हजार १ देखि १०लाख सम्म	४००	४००		
९.	१० लाख १ देखि १२ लाख ५० हजार सम्म	५००	५००		
१०.	१२ लाख ५० हजार १ देखि १५ लाख सम्म	५५०	५५०		
११.	१५ लाख १ देखि १७लाख ५० हजार सम्म	६५०	६५०		
१२.	१७लाख ५० हजार १ देखि २० लाख सम्म	७००	७००		
१३.	२० लाख १ देखि २२ लाख ५० हजार सम्म	१२००	१२००		
१४.	२२ लाख ५० हजार १ देखि २५ लाख सम्म	१३००	१३००		
१५.	२५ लाख १ देखि २७लाख ५० हजार सम्म	१४५०	१४५०		
१६.	२७लाख ५० हजार १ देखि ३०	१६००	१६००		

	लाख सम्म				
१७.	३० लाख १ देखि ३२ लाख ५० हजार सम्म	१७५०	१७५०		
१८.	३२ लाख ५० हजार १ देखि ३५ लाख सम्म	१८५०	१८५०		
१९.	३५ लाख १ देखि ३७लाख५० हजार सम्म	१९००	१९००		
२०.	३७लाख ५० हजार १ देखि ४० लाख सम्म	२०००	२०००		
२१.	४० लाख १देखि ४२ लाख ५०हजार सम्म	२२५०	२२५०		
२२.	४२ लाख ५० हजार १ देखि ४५ लाख सम्म	२३५०	२३५०		
२३.	४५ लाख १ देखि ४७लाख ५० हजार सम्म	२४००	२४००		
२४.	४७लाख ५० हजार १ देखि ५० लाख सम्म	२५५०	२५५०		
२५.	५० लाख १ देखि ५५ लाख सम्म	२७००	२७००		
२६.	५५ लाख १ देखि ६० सम्म	३०००	३०००		
२७.	६० देखि १ लाख ६५ सम्मको	३२५०	३२५०		
२८.	६५ लाख १ देखि ७० लाख सम्मको	३५००	३५००		
२९.	७० लाख १ देखि ७५ लाख सम्मको	३७५०	३७५०		
३०.	७५ लाख १ देखि ८० लाख सम्मको	४०००	४०००		
३१.	८० लाख १ देखि ८५ लाख सम्म	४२५०	४२५०		
३२.	८५ लाख १ देखि ९० लाख सम्म	४५००	४५००		
३३.	९० लाख १ देखि ९५ लाख सम्म	४७५०	४७५०		
३४.	९५ लाख १देखि १ करोड सम्म	५०००	५०००		

यस भन्दा पछाडी प्रति ५ लाखमा रु २५०। का दरले थपएकीकृत सम्पतिकर लागने छ ।

सम्पत्ति कर

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर रु. प्रति वर्ग मि.	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	पक्की घर	RCC ढलान घर	१५	२०		
२	पक्की घर	माटो र ढुंगाले बनेको तर प्लाष्टर गरिएको	१०	१५		
३	कच्ची घर	माटो र ढुंगाले बनेको जस्ता पाताको छाना भएको	५	८		
४	कच्ची घर	माटो र ढुंगाले बनेको जस्ता छाना नभएको	५	५		

एकीकृत सम्पत्ति कर लागू भएमा सोही बमोजिम हुने ।

अनुसूची २ भूमि, घर जग्गा कर (वार्षिक)

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर(प्रति रोपनी)	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कैफियत
१	मालपोत कर	अव्वल	२०	३०	व्यवसायीकरण	
		दोयम	१८	२५		
		सीम	१६	२०		
		चाहर	१२	१५		

अनुसूचि-३ घर जग्गा बहाल कर

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	बहाल कर	कोठा वा घर भाडाको	१०%	१०%	साविक बमोजिमकै कर	
घर बहाल करका लागि विभिन्न व्यवसायीक प्रयोजनका लागि प्रति कोठाको न्यूनतम भाडा दर देहाय बमोजिम हुनेछ ।						
क.	(क)श्रेणीका मुख्य बजार क्षेत्रमा मटेला ठाँटिबजार, र गाउँपालिका कार्यालय र वडा कार्यालय वरिपरिका क्षेत्र ।	आवास	५००	१०००		
		पसल/व्यवसाय	१०००	१५००		
		घुम्ती	५००	७००		

ख.	(ख)श्रेणीका अन्य मुख्य क्षेत्र	आवास	३००	५००		
		पसल/व्यवसाय	७००	१०००		
		घुम्ती	२५०	५००		

अनुसूचि-४
व्यवसाय कर (वार्षिक)

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१.	गल्ला किराना पसल	थोक	०	१०००		
		खुद्रा	०	५००		
		कम पूजी भएका किराना(१ लाख भन्दा कम)	०	२००		
२.	कपडा/फेन्सी/जुत्ता चप्पल/व्याग, कस्टमेटिक पसल	थोक	०	१०००		
		खुद्रा	०	५००		
३	पार्लर तथा शैलुन व्यवसाय	पार्लर तथा कपाल काटने व्यवसाय	०	२००		
४	होटेल व्यवसाय	लजिड फुडिड सेवाको होटेल ।	०	१०००		
		खाना,होटेल ।	०	५००		
		चिया, नास्ता पसल	०	२००		
५	उद्योग	ठूला	२०००	२५००		
		मझौला	१५००	२०००		
		साना	१०००	१०००		
६	ढुंगा तथा गिट्टी, बालुवा, विक्री (प्रति टिप)	टेक्टर	०	३००		
		टिप्पर	०	१०००		
७	कटाई सिलाई	टेलरिड सुविधा	०	५००		
		साधारण सिलाई कटाई	०	२००		
८	मदिरा पसल	वितरक	०	१००००		
		थोक विक्रेता	०	५०००		
		खुद्रा विक्रेता	०	१५००		
९	औषधी, एग्रोभेट,आर्युवेदिक पसल	बढी पूजी ५ लाख भन्दा बढी	०	३०००		
		कम पूजी ५ लाख भन्दा कम	०	१५००		
१०	इलेक्ट्रोनिक पसल	बढी पूजी ५ लाख भन्दा बढी	०	३०००		
		कम पूजी ५ लाख भन्दा कम	०	१५००		
११	इलेक्ट्रोनिक व्यवसाय(हाउस वाइरिड समेत)	बढी पूजी ५ लाख भन्दा बढी	०	३०००		

		कम पूंजी ५ लाख भन्दा कम	०	१५००		
१२	स्वास्थ्य सेवा	निजी क्लिनिक	०	२५००		
		पोलिक्लिनिक	०	१००००		
		सामुदायिक अस्पताल	०	१५०००		
१३	पेट्रोलियम पदार्थ	ग्याँस सिलिण्डर सव डिलर	०	१५००		
१४	हार्डवेयर,मेशिनरी, स्यानिटरी, मार्बल, स्टिल, अल्मुनियम	थोक	०	३०००		
		खुद्रा	०	२०००		
१५	भाँडा पसल	थोक	०	१५००		
		खुद्रा	०	१०००		
१६	स्टेशनरी तथा पुस्तक पसल	थोक	०	१०००		
		खुद्रा	०	५००		
१७	फलफूल तथा तरकारी पसल	थोक	०	५००		
		खुद्रा	०	२००		
१८	पानी घट्ट	६ महिना भन्दा बढी चले	०	१००		
		६ महिना भन्दा कम चले	०	५०		
१९	वित्तीय क्षेत्र	वित्तीय संस्था, बैंक	०	५०००		
		बचत तथा ऋण सहकारी संस्था ।	७००	२०००		
		मनि ट्रान्सफर, लघु वित्त	०	१०००		
२०	शैक्षिक संस्था दर्ता	निजी शैक्षिक संस्था दर्ता प्रा.वि.	०	१०,०००		
		निजी शैक्षिक संस्था दर्ता आ.वि.	०	२०,०००।		
२१.	शैक्षिक संस्था (निजी) कक्षा थप	प्रति कक्षा संख्या	०	२,०००		
	शैक्षिक संस्था (सामुदायिक) कक्षा थप	प्रति कक्षा संख्या	०	१,०००		
२२.	मिल	कुटानी पिसानी	०	५००		
		कुटानी, पिसानी, पेलानी	०	१०००		
२३.	सुनचाँदी पसल	गरगहना निर्माण तथा खरीद विक्री	०	२०००		
२४.	मर्मत पसल	मोटरपार्टस विक्री मर्मत	०	१०००		
२५.	पेन्टर पसल	साइनवोर्ड लेख्ने तथा पेन्टिङको काम गर्ने ।	०	५००		
२६.	निर्माण व्यवसाय	(घ) वर्गको निर्माण व्यवसाय दर्ता शुल्क ।	०	६,०००		
		निर्माण व्यवसाय नवीकरण सूचिकृत ।	०	३,५००		
२७.	नर्सरी	नर्सरी दर्ता	०	५००		
		नवीकरण	०	२००		
२८.	भोला कुम्लाको व्यापार	पटके शुल्क प्रति कुम्ला (रसिद अनिवार्य	०	५००		

		गाउँपालिकाभर १५ दिनसम्म लागू हुने)				
२९.	गाउँपालिकाभित्र अन्य ठाउँबाट विक्री गर्ने वा व्यवसायिक प्रयोजनका लागि ल्याइने ब्रोडलर कुखुरा ।	प्रति कुखुरा	०	२		
३०	टेन्ट हाउस	उच्च स्तर	०	१०००		
		न्यून स्तर	०	८००		
३१	कानून अधिवक्ता		०	१०००		
३२	बीमा एजेन्ट		०	१०००		
३३	लेखापढी व्यवसाय		०	५००		
३४	लेखापरीक्षण	(ग) वर्ग	०	८००		
		(घ) वर्ग	०	५००		
३५	ढुवानी फर्म	सामान्य	०	५००		
		कम्पनी	०	८००		
३६	नापी व्यवसाय		०	२०००		
३७	अन्य नतोकिएको व्यवसाय	यस ऐनमा नतोकिएको बाहेक	०	१०००		

अनुसूचि-५
जडिबुटी कर,कवाडी र जीवजन्तु कर

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	जडिबुटी	टिमुर,पखान वेद,काउलो लगायत सबै प्रकारका जडिबुटीको प्रति क्विन्टल	रु.१०	रु.१०		
२	काठ	प्रति क्यू फिट (गाउँपालिकाभित्र)	०	रु.५		
		प्रति क्यू फिट (गाउँपालिका बाहिर निकासी गर्दा)	१०	रु.१५		
३	कवाडी माल	सिसा,कागज,वोतल,प्लास्टिक प्रति किलो ।	०	०।५ प्रतिशत		
४	खोटो	प्रति लिटर, प्रति किलो ।	५	रु.५		
५	जीवजन्तु कर	खसी, बाखा सानो र प्रति गोटा (३० केजी भन्दा माथि)	०	रु.२० रु.५०		
		राँगा, भैसी प्रति गोटा	०	रु.२००		
		कानूनले निषेध गरिएका बाहेक अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड,सिड,छाला,प्वांख कूल मूल्यको	०	२ प्रतिशत		
६	सेलेट	प्रति घन मिटर	५०००	१००		
७	दाउरा	प्रति ट्याक्टर	५००	१००		
८.	अलैची मसलाजन्य	प्रति कि.ग्रा.	०	१		

अनुसूचि-६
सवारी साधन कर
(प्रदेश कानून बमोजिम)

अनुसूचि-७
विज्ञापन कर

(सार्वजनिक स्थलमा विज्ञापन वा साइन बोर्ड राखे बापत)(वार्षिक)

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	होडिड बोर्ड	प्रति वर्ग फिट	०	५०		
२	रंगिन विज्ञापन	प्रति वर्ग फिट	०	२५		
	अन्य पोष्टर पम्पलेट	प्रति वर्ग फिट	०	१०		

अनुसूचि-९
बहाल विटोरी शुल्क

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१.	मेला महोत्सव	प्रति दिन	०	५००		
२.	टहरा बनाई सार्वजनिक जग्गा बहाल (मुख्य बजार क्षेत्र)	वार्षिक प्रति वर्ग मि.	०	१०		
३	टहरा नबनाई सार्वजनिक जग्गा बहाल (मुख्य बजार क्षेत्र बाहेक)	वार्षिक प्रति वर्ग मि.	०	५		
४	सार्वजनिक स्थलमा ढुंगा, गिट्टी, बालुवा थुपारे बापत	प्रति दिन	०	२		

अनुसूचि-१०
पार्किङ शुल्क
(तोकिएको पार्किङ क्षेत्रमा मात्र)

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	सवारी साधन दुई पांग्रे	प्रति घण्टा	०	५		
२	सवारी साधन चार पांग्रे	प्रति घण्टा	०	१०		

नोट :- सरकारी सवारी साधनलाई पार्किङ शुल्क नलाग्ने ।

अनुसूचि-१२
सेवा शुल्क दस्तुर

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१ २	सिफारिस तथा प्रमाणित शुल्क । सिफारिस	नाता प्रमाणित ।		१५०		
		जन्म मिति प्रमाणित ।		१५०		
		विवाहित सिफारिस ।		१५०		
		अविवाहित सिफारिस ।		१५०		
		घर सिफारिस		१५०		
		व्यक्तिगत र पारिवारिक विवरण ।		१५०		
		जीवितसंगको नाता प्रमाणित ।		१५०		
		मृतकसंगको नाता प्रमाणित		१५०		
		हकवाला वा हकदार		१५०		
		कागज वा मन्जुरीनामा		१५०		
		जग्गा मूल्यांकन सिफारिस प्रमाणित ।		१५०		
		आर्थिक अवस्था कमजोर, विपन्नता ।		५०		
		संरक्षक प्रमाणित ।		१५०		
		जग्गाको चार किल्ला		५००		
		नाम,थर,जन्म मिति एकै हो भन्ने प्रमाणित ।		१५०		
		आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता ।		१५०		
		अंग्रेजी माध्यममा सिफारिस वा प्रमाणित ।		३००		
		अपांग सिफारिस ।		०		
		नावालक परिचय पत्र ।		५०		
		व्यक्तिगत संरक्षक ।		५०		
		संस्थागत संरक्षक ।		१५०		
		नागरिकता सिफारिस ।		१५०		
		नागरिकता प्रतिलिपि		२००		
		छात्रवृत्ति		१५०		
		मोही लगत कट्टाको		१५०		
		व्यापार व्यवसाय बन्द भएको वा नभएको		१५०		
		मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस ।		१५०		
		निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार		०		
पूर्जामा पक्की घर कायम		५००				

		गर्न सिफारिस ।			
		पूजामा कच्ची घर कायम गर्न सिफारिस		२५०	
		अस्थायी, स्थायी बसोबास सिफारिस ।		२००	
		जग्गा दर्ता सिफारिस		१५०	
		जग्गा धनी पूजा हराएको		१५०	
		कित्ताकाट गर्न ।		१५०	
		नामसारी गर्न ।		१५०	
		राजिनामा ।		५००	
		बकसपत्र ।		३००	
		सर्जिमिन मुचुल्का		२५०	
		जग्गाको हक भोग		१५०	
		अंशवण्डा		३००	
		घर बाटो सिफारिस		१५०	
		उद्योग ठाउँ सारी गर्न		१५०	
		विद्यालय खोल सिफारिस		५००	
		विद्यालय कक्षा कोठा थप्न (प्रति कक्षा)		३००	
		विद्यालय ठाउँ सारी गर्न		३००	
		धारा जडानको लागि सिफारिस		१५०	
		विद्युत जडानको लागि		१५०	
		संस्था दर्ता सिफारिस		५००	
		कक्षा न को मार्कसिट प्रतिलिपि		३००	
		शिक्षक सरुवा सहमती/अनुमती (मा.वि.)		१५००	
		शिक्षक सरुवा सहमती/अनुमती (आ.वि.)		१०००	
		उद्योग दर्ता सिफारिस ठूला उद्योग		१५०	
		उद्योग दर्ता सिफारिस मझौला उद्योग		१५०	
		उद्योग दर्ता सिफारिस साना उद्योग		१५०	
		उद्योग दर्ता सिफारिस लघु उद्योग		१५०	
३	सेवाशुल्क	स्वास्थ्य सेवा निःशुल्क ।		०	
		पशु सेवामा प्रति पशु		रु.१०	
		कृषि सेवा शुल्क		रु.१०	
		कृषि र पशु समूह दर्ता		५००	

		शुल्क			
		समूह नवीकरण शुल्क		३००	
४	व्यक्तिगत घटना दर्ता जरिवाना शुल्क (३५ दिनभित्र निःशुल्क)	जन्म दर्ता		२००	प्रतिलिपी रु.५००।
		मृत्यु दर्ता		२००	
		विवाह दर्ता		२००	
		बसाइसरी आउने		२००	
		बसाइसरी जाने		२००	
		सम्बन्ध विच्छेद		२००	
५	न्यायिक समिति दस्तुर ।	निवेदन पेश गर्दा		१०५	
		प्रतिउत्तर पत्र पेश गर्दा		१०	
		मेलमिलाप दस्तुर		२००	
		नक्कल प्रति पाना		१०	
६	भाडा	गा.पा. हल		१५००	
		वडा हल		१०००	

आ.व.२०७९।८० को नक्सा पास दस्तुर

सि.नं.	घरको वनावट	मुख्यवजार (मटेला) सडकको दायाँवाँयानयाँवन्ने घरको प्रतिवर्ग फिट (रु.)	पिच सडकको दायाँवायाँ घरकोप्रतिवर्ग फिट	अन्य सडक वा ठाँऊमा वन्ने घरको प्रतिवर्गफिट (रु.)
१	१.आर.सि.सि.ढलान			
	क.भुईतला	२१०	११७५	११
	ख.प्रथमतला	२१३	११८०	११६०
	ग.दोश्रो तला सो भन्दामाथि	२१४	२१२	११९
२	२.लोड वियरिड वनावटको ढलान			
	क.भुईतला	११९	११७	११२
	ख.प्रथमतला	२१२	११२	१९
	ग.दोश्रो तला सो भन्दामाथि	२१३	२११	११७५
३	३.ईटालाई सिमेन्ट मसलाजोडाई गरी वनेको जस्तापाता छाना भएको ।			

	क.भुईतला	११२	१८५	१६०
	ख.प्रथमतला	२११	१११	१८५
	ग.दोश्रो तला सो भन्दामाथि	२१२	११६५	११२
४	नक्सापास निवेदन फाराम रु.५००१	रु.५००		
	नक्सापास गर्दा रेखांकन (ले आउट) शुल्क			
	क.६५ वर्ग मि.सम्म	रु. ७००१००		
	ख.६६ वर्ग मि.देखी ९० वर्ग मि.सम्म	रु. १०००१		
५.	ग.९१ वर्ग मि.देखी ११५ वर्ग सम्म	रु. १२००१		
	पुराना घर अभिलेखिकरण दस्तुर	रु.१५००		

**अनुसूची-१३
पर्यटन शुल्क**

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर	पुष्टयाई	कै
१	दृश्यावलोकन	स्वदेशी प्रति दिन	०	१०		
		विदेशी प्रति दिन	०	१००		
२	अध्ययन भ्रमण	स्वदेशी प्रति दिन	०	१०		
		विदेशी प्रति दिन	०	१००		

नोट :- स्वदेशी विद्यार्थीलाई ५० प्रतिशत छुट । अपाङ्ग, जेष्ठ नागरिक, अति विपन्न व्यक्तिलाई प्रमाणका आधारमा निःशुल्क ।

फोहोरमैला व्यवस्थापन शुल्क

सि.न.	विवरण	विस्तृत विवरण	दर	प्रस्तावित दर (वार्षिक) रु.	पुष्टयाई	कै
१	होटल व्यवसाय	वार्षिक	०	५००		
२	पसल	वार्षिक	०	२००		
३	घरबाट निस्कने फोहोर	वार्षिक	०	१००		

नोट :- तोकिएको स्थान बाहेक जथाभावी फोहोर गर्ने, थुपार्ने कार्य गरेमा कानून बमोजिम थप जरिवाना गरिने ।

(च) आगामी आ.व.को लागि अनुमानित कर तथा गैर कर राजस्व रकम

आय शिर्षक	आ.व २०७७/०७८को अनुमान	उठेको राजस्व रकम	२०७८/७९ को अनुमान	उठेको राजस्व	२०७९/८०को अनुमान	
एकिकृत सम्पत्ति कर	४४५०००	४५२०९५	५५००००	४०८२२८	५०००००	
भूमि तथा माल पोत कर	२३५०००	१४५०५५	२५००००	३३५९२०	४०००००	
घर बाहाल कर	९८५००	९१४५०	१२५०००	४३८३६	५५०००	
वहाल विटौरि कर	५०००	०	५००	०	१५००	
अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	१२००००	१३७५४५	१५००००	५६३००	१५५०००	
सिफारिस दस्तुर	३२५४००	३५७५५५	२७५४००	२२०१२१	२५००००	
व्यक्तिगत घटना दस्तुर	११२६४९	९२९००	१३५६६०	१८८५००	२६००००	
नाता प्रमाणित दस्तुर	२७०००	२२४००	३००००	३५८७९	५००००	
अन्य मनोरञ्जन कर	०	०	२५०००	५००	२५०००	
अन्य स्रोत बाट प्राप्त रोयल्टि	०	०	२५००	४००	२५००	
न्यायिक दस्तुर	०	०	२५०००	३१५	२५०००	
परीक्षा शुल्क	०	०	२०००	१८००	३०००	
नक्सा पास दस्तुर	०	०	१५००	५००	२५००	
प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	०	०	१०००	१००	१५००	

व्यवसाय कर	०	०	१२००००	०	१५००००	
दहत्तर बहत्तर शुल्क	७५८०००	७५८०००	७५८०००	१२६०२	६१९०००	
	२१२६५४९	२०५७०००	२४५१५६०	१३०५००१	२५०००००	

छ) निष्कर्ष तथा सुझावहरू :- (नेपालको संविधानको एकल अधिकार सुची भित्र रहेको (अनुसूची-८) तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को परिच्छेद ३ दफा ११ (घ) मा उल्लेख भए अनुसार ब्यक्तिको चल, अचल सम्पत्तिमा लाग्ने मालपोत, घरजग्गा, सम्पत्ति कर, वहालबाट हुने आम्दानी कर, ब्यवसाय कर र सिफारिस लगायतका दस्तुरबाट स्थानीय तहले एकल रुपमा आम्दानी प्राप्त गर्न सक्ने ब्यवस्था छ भने वन रोयल्टी, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क, मनोरन्जन कर, सवारी साधन कर लगायतका करहरू प्रदेश सरकारसँगसयुक्त रुपमा आम्दानी गर्न सक्ने ब्यवस्था छ ।

स्थानीय सरकार संचालनमा आएपछि यस निकायको राजस्व आम्दानी विगतका आ.व. मा सकारात्मक दिशातर्फ बढेको भएता पनि यस आ.व.मा विश्वमा देखिएको कोभिड १९ को दोश्रो भेरियन्ट भित्रिएकाले देशब्यापी रुपमा भएको लकडाउनका कारण कार्यालय समेत संचालन नभएको अवस्थामा असूल हुनुपर्ने कर असूल समेत भएको देखिँदैन । साथै गाउँपालिका भित्रका सबै किसिमका पेशा तथा ब्यवसाय गर्ने ब्यवसायीहरूलाई करको दायरामा आबद्धता गर्न नसकिएकाले करको दायरा कम भएको देखिन्छ । आगामी दिनमा कर प्रणाली र आम्दानीलाई थप ब्यवस्थित गर्न गाउँपालिकाको तर्फबाट केही सुधारोन्मुख कदमहरू चालेको खण्डमा गाउँपालिकाको आन्तरिक आयमा बढोत्तरी हुनुका साथै देशकै कर प्रणाली प्रशासनमा टेवा पुग्ने निष्कर्ष समितिको रहेको छ । जसका लागि देहायका सुझावहरू दिएका छौं ।

- ✓ सबै किसिमका गाउँपालिका भित्रका ब्यवसायीहरूलाई अनिवार्य ब्यवसाय दर्ता गर्ने ।
- ✓ कर प्रणालीमा सुधार गर्न नवीनतम सुचना प्रविधि अवलम्बन गर्ने ।
- ✓ पालिकामा दर्ता भएका सबै प्रकारका ब्यवसायीलाई नवीकरण गर्दा कर चुक्ताको प्रमाण पत्र अनिवार्य गर्ने ।
- ✓ कर चेतना अभिवृद्धिका लागि प्रवर्द्धनात्मक, सचेतनात्मक कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- ✓ निर्यात प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय उत्पादनको बजारीकरण गर्ने ।
- ✓ वन तथा जडिबुटी पैठारीमा इलाका वन तथा डिभिजन वन र प्रदेशसंग समन्वय गर्ने ।
- ✓ राजस्व आम्दानीको मासिक विवरण प्रकाशन गर्ने ।
- ✓ कर प्रशासन, ब्यवस्थापन लगायतका राजस्वसंग सम्बन्धित तीनवटै सरकारले तर्जुमा गरेको कानूनको कार्यान्वयन गर्न प्रवर्द्धनात्मक र दण्डात्मक नीति अवलम्बन गर्ने ।
- ✓ स्थानीय उत्पादन र रोजगारीमा टेवा पु-याउने उद्योग, ब्यवसायलाई निश्चित अवधिसम्म कर छुटका साथै प्रवर्द्धन गर्ने ।
- ✓ गाउँपालिकाको आर्थिक ऐन, २०७८ बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका ब्यक्ति वा संस्थाहरूलाई कुनै किसिमको कर छुट नदिने ।
- ✓ ब्यवसाय कर लाइ कर राजस्वको अभिन्न अंगको रुपमा प्राथमिकतामा राख्दै आगामि आ.व देखि यो कर राजस्वलाइ पूर्ण रुपमा लागु गर्ने ।
- ✓ कार्यरत जनशक्तिको क्षमता विकास गर्ने ।
- ✓ सुचना प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाहमा जोड दिने ।

उल्लेखित सुभावहरूलाई समयसापेक्ष कार्ययोजना सहित क्रियाकलापमा रूपान्तरण गरी ब्यवहारमा अवलम्बन गरेमा गाउँपालिकाको आन्तरिक राजस्व चलायमान भई वृद्धि हुनेछ भन्ने अपेक्षा समिति मार्फत गरेको छौ ।

आज्ञाले

जनक बहादुर हमाल

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत